

De două ori în săptămâna: Joi și
Duminică; era cinduva prețindem im-
portanța materialelor, va fi de trei să-
de patru ori în săptămâna.

Prețul de prenumerație,

pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
diuumetate de anu	4 fl. v. a.
patru	2 fl. v. a.

pentru România și străinatate:

pe anu intregu	12 fl. v. a.
diuumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Telegramu:

Versietiu, 2 ore d. m. 26/9 1874.

Tirani îi cei mici era persiflara constituția tierii. În caletorii prin cer-
cușu seu elektorale, Babesiu fă urma-
ritu în părțile comitatului Carasiu de
pretore cu politie sa, dar poporulu
cu intusiasm se manifestă pentru elu.
In părțile comitatului Timesiu pretorii
cu pandurii loru armati prin fortia
oprirea pana și pre preoți dela intelnișire
cu deputatulu loru. In părțile comitatului
Torontalu se impedeceara numai solenită-
tile oficiale, dar poporulu cu mîile intem-
pină si ascultă pre pre-iubitulu seu șspe.
Faradelegile sunt nenumerate. —

Budapest, 25 sept. n. 1874.

„Materialu miserabile! — Asia se fi
classat cu comandanțele supremu Edelsheim-
Gyulai — după cum ni supuse de curundu
unu corespondinte alu nostru din Aradu —
pre alu II-lea batalionu alu unui din cele
mai brave si mai destinse regimenter ce are
inaltiația nostre Imperatu, alu regimentul
lui de infanteria Sachsen-Weimar, care e cu-
ratu romanu. Diurnalele stepanilor luara no-
titia de acesta judecata nemilosa; desmintire
nu se rezulta nici din o parte. Fatalele
macele din 1866 in se năștă marea diferența
intre regimentul nostru de Romanasi si
intre cele latice, magiare seu de ori care au
natiunalitate. La Biskupitz in Moravia fetio-
rii nostri raportara o viitorie negresită in-
semnată: ei pusera in fuga două regimenter
de cavaleria prusiana, cari la Königrätz dri-
pira in petioare si nimicira cu totul batalione
magiare, cari treceau intre cele mai bravi.
Peste totu fetiorii nostri raportara viitorie
si 'n campania de la 1859 si 'n cea de la 1866,
er regimenter magiare la ambele ocasiuni
se dovedira de elemente miserabili! — Cre-
deam in se că regimentul nostru a degenera-
ratu in mană poterilor nostri de la 67.
Ne intariam in credinta, căci cunoscem
reua voiația a stepanilor facia de noi.
N'am avut in se curagiul a enunciă o asia
aspră sentinta asupra fetiorilor nostri, căci
cunoscem u credintă neclatita a poporului
nostru catra Nalțatulu Tronu, si de aci tie-
nemu tare că ostasii lui nu vor a uită deto-
rintă loru. Astu-feliu am acceptat sentin-
ta a stepanului supremu alu ostirilor, a na-
tului nostru Domnitoriu.

La 21 l. c. Majestatea sa, Impera-
tulu Franciscu Iosifu, a caletorit pentru
Aradu la manevrele armatei concentrate aci.
Insocit de archiduci, multime de generali
si de ministrul militelor, vulgo honvedi-
loru, sosi in Aradu de catra sera Nalțul Ste-
panu alu ostirii. Primirea fu din cele mai
intusiasmatice. La gara lu-primi deputatiunea
cetatieneasca, in frunte cu primariul.
Ajunsu in localitatele comitatului primi
deputatiunea comitatensu a Aradului si
apoi pre cea a comitatului Timis. Alocu-
tiunile se marginira a aduce omagiele de
credintă si supunere Augustissimului șspe.
Responsurile erau unu echo alocutiunilor.
In urmă a acestoru deputatiuni se presintă
cea a clerului rom. cat. cu un'a a capitulului
din Lugosiu, ca coditia celeia. Dupa această
veni deputatiunea clerului romanu orien-
tale, in frunte cu eppulu Popasu. Pa-
rintele Popasu impartea omagiele de
fidelitate si supunere, cindu de pe
o chartia in limbă magiara, desi nu scie ungu-
resce si asia o ceci cam reu. Majestatea sa
respunse totu unguresce de pe o chartia. Au
fost agraiți eppu Romanu, vicariul Metianu,
protopopii Dreghiciu si Tieranu. — Ser'a se

ilumină totu orasiliu, er Majest. sa participe
la deschiderea teatrulu magiaru din Aradu,
inse se vede că i cam disiplină, căci de la alu
doilea actu se departă. A două di fă mesă-
mare, la care fura invitati si eppii romani.
In acestasi di se incepura si manevrele, er
Maj. sa in urmă a acestor a caletori la Gödölo.
Acetoi caletorie nu se ascrisea din
nici o parte tendințe politice; ea inse are
acea mare insemență pentru noi, că Nalțul
capu alu ostirilor veni a restabilii vodă a
regimentelor romanesci si ince cevesi mai
multu. Sentintă, care o pronunciă Ma-
jestatea sa, ni face a crede, că regi-
mentele romanesci n'au ajunsu a fi mis-
erbili, er unele din cele magiare pote că sunt
totu unde au fostu. Destulu, că Maj. Sa se si
fi spresu indestulirea facia de infanteria
concentrată la Aradu, — si care e mai numai
din Romani — mai magulitoru, de cătu facia
de cavaleria, care e mai numai din magiare.
Acetă se mangaia. —

In dieces'a Aradului alegerile de depu-
tati pentru congresul național-bisericesc
s'au defisptu pre 29 sep. si pe 1. opt. a. c. v.,
si anume: pentru alegera de deputati preo-
tiesci 1. opt., er pentru cei mireni in o domi-
nica ori serbatore pana la 29 septembrie.

Osamintele marelui patriotu romanu
Stefanu Golescu ajunsera la Bucuresci, unde
se immormentara cu cea mai mare pompa.
Delegatiuni a mai tōte corporatiunile, din
tota tieră, i petrecuta ramasitile pamentesci
la romanesca eternă. In numerala viitorin
vom dā o schită biografică a ilustrului de-
fuctu. —

Societatea academică română.

In siedintă de la 14/26 a. c. — con-
forme conclusului din siedintă pre-
cedinte — Societates academică întrăga, functiu-
nandu ca secțiune filologica, avea se proceda
nemeditat la revisiunea dictionarulu. Intră-
ceea ince Odobescu si Aurelianu, insisindu-si
propunerea lui Sionu, relativa la revisiunea
dictionarului, facu propunerea:

„Se se faca invitată membrilor presinti
si absinti ai societății, ca se ieșe parte la
revisiurea proiectulu de dictionar, lucrându
pana la sesiunea viitorie o parte care si-o
vor alege din acesta lucrarare, pe care o voru
supune societății in anulu viitoru. Aceste
lucrări voru fi remunerate conformu cu
dispozițiunile prevedute la regulamentul
actualu alu proiectului de dictionar.”

Asupra acestei propunerii — observan-
du-se din partea presedintelui, că cu privire la
revisiunea s'au adusu unu conclusu in siedintă
precedinte — nu se deschide discusiune, ci se
invita propunatorii, ca se si faca propunerea
in scrisu, pentru a se potă pune la ordinea
dilei. —

Dupa acestea — recunoscendu-se impor-
tantă referade comisiiunii esmise pentu a
censură raportu delegatiunii si conturile —
pre langa neobservarea ordinii de di, se ad-
mite cindirea acestei referade. Referad'a se ia
la sciintia si se aprōba. Cu aceasta ocazie
Odobescu observa, că elu a aflatu, că secrete-
riulu generale, tiparindu analile societății,
in reportul comisiiunii asupra traductiunii
din I. Cesare a schimbătu nu numai ortogra-
fia, ci si-a luat rolu de professore in
gramatica — corectandu cuvinte, expresiuni
etc si inlocuindu-le prin altele — si inca eo e
mai multu si-a permis a schimbă chiar no-
tele facute de comisiiune astu-feliu, incătu nu
le mai poti cunoște. La acestea s'au reflectat
din partea secretariului generale, că a fostu
neexistat la corectiunile atinse de Odobescu
prin imprejurarea, că notele erau nesec-
prescurtări incomplete. Odobescu in se voindu
a pune limite la asemenei corectiuni fece
propunerea:

Vedindu in reportulu suscristu de
mine asupra traductiunii lui Iuliu Cesare,
schimbări de stil si de cuvinte, introduse
de redactorulu analelor pe anulu 1873, pro-
punu ca societatea se statușca in modu
positiv, că „scrierile membrilor sei, cari
sau cindu si s'au aprobatu in siedintie, se
se tiparesc fara nici o modificatiune in
anale.”

Prenumeratii se facu la toti dd. cor-
spondinti ai nostri, si de a dreptul la Re-
dactiunea Stationsgasse Nr. 1, und-
sunt a se adresa si corespondintele, ce pri-
vesc Redactiunea, administratiunea seu
speditiu; cate vor fi prefrante, nu se vor
primi, era cale anonime nu se vor publica

Pentru anunț si alte comunicatiuni de
interesu privat — se responde căte 7 or.
pe linie; repetările se facu cu pretiu sca-
dintu. Prețul timbrului căte 80 or. pen-
tru una data se anticipa.

Acăsta propunere se va pune la ordinea
dilei in vr'o siedintă viitoria.

La discusiunea generale asupra dicti-
nariului ia cuventul D. Sturdia, arctandu că
tesarulu limbei romane se pote constată: 1)
prin glosarie compuse din cărtile vecchi d. e.
Vasile Lupulu, Dositeu, cărtile tiparite in
Transilvanie, etc.; 2) din limbă poporului.
In urmă a acestor a cere ca se se grigesca cu
consciintia si scrupulitate, ca se nu se
reproduca vr'unu cuventu neesactu, ci intoc-
mai dupa cumu-lu pronuncia poporulu. De
aci — amentindu că Cipariu ar avea gat'au unu
glosariu — cere se se cera de la Cipariu
acestu glosariu si apoi si-prime dorintă, că
ar fi bine ca fiecare membru se se insarcine
cu adunarea de cuvinte vecchi si cu facerea
de glosarie, luandu anulu 1820 ca terminu
de inchierare. Acăstă o dorece de aceea, ca
se se pună odata sigilu celu mare pre
tote cuvintele vecchi, si totu asemenea se se purcăda
si cu privire la neologisme.

(Cu acăstă se incepă discusiunea gene-
rale asupra dictiunariului. Sperămu, că va inter-
esa; de aceea o reproducem, incătu fă in
meritul cestiunii, după „Romanulu”.)

Ionescu. Aveam se se purcădem la o luc-
rare, pentru care n'avem unu regulamentu
speciale, deci se intrănumi numai de cătu in
discusiune. Precum a facutu d. Sturdia, totu
asia si d-sa vrea se reduca la modeste pro-
portiuni discusiunea. S'a disu, ca se ne adre-
sămu d-lui Cipariu, pentru ca se ne tramita
dictionarulu de cuvinte vecchi ce d-sa luare
gata; ne vomu adresă pote că catra altii, vom
face, — dice d. Ionescu, — dar cu constatarea
chiar a tesaurului nu ne vom ajunge scopu.
Se nu suptordinămu dar lucrările năs-
tre la nici o lucrare, nici chiar la cea a d-lui
Cipariu, căci nu ajungem la scopu, ci déca
d-nii colaboratori insisi recunoscu necesitatea
rului, si cei ce se facu echoulu criticei din
afara in sinul societății, se vie se se pună la
lucru. Se luăm la revisiunea dictionarulu de
la 'nceputu. Prefatiunea s'oa lasămu d'o parte;
eu nu intru in critică ei, ci lasu la timpul
candu se va face editiunea cea noua. Intru dar
in materia. Cuvintele vecchi straine d. e.,
luandu-le la revisiune, credu că vom face bine
se nu le impunem, ci se le enumerămu, asia
resbelu, compozitione gresita din belu si res,
regiment—legiune, etc. Se se constate déca
acestea si altele asemenea se gasesc in cărtile
vechi si déca se potu admite, ori ba. Asiu
doră — dice apoi d. Ionescu, — ca cuvintele
din glosaru se intră in dictionariu, er neolo-
gismii nousitati se se omita. Totu asia si cu
formele; apoi se nu dămu carta de nobilitate
acceptiunii dubia a cuvintelor, d. e. rostire
in locu de esprimere, etc. Cătu pentru acceptiunii,
se ne dămu bine sém'a de insemență
cuvintelor, se vedem ce este seriosu, gravu
si glumetiu, etc. Cestiunea ortografie inca, ca
totele celelalte, se se ieșe intr'unu modu practi-
cien. Se se purcădem la revisiunea practica,
pentru că astu-feliu vom ajunge a rezolvă si
cestiunea principale, abstracta.

Bartiu. S'a disu, că nu avem regulamentu.
Da, formale nu avem; avem in se
unu punctu scurtu, dar forte indesatul (citesc
și respectiv din regulamentul.) Apoi avem
procesele verbali ale discusiunilor din anulu
1869; mai avem si unu regulamentu, prin
care se impartise lucrarea intre 13 insi in-
sarcinatii a colaboră. Cari au lucratu, au ur-
matu după și citat. In fine s'a cerutu de la
inteligintă naționalii si de la membrii societății
materialu, chiar si 'n sensulu propunerii
d-lui Sturdia, apoi colectiuni de cuvinte, ce
nu se afă in dictionariele aparute; n'a ve-
nuitu ince nimene, ca se ne prezintă acel materialu,
cu tote că se a datu si remuneratiune.

D. Cipariu insusi a propus; mai de departe
d-nii Urechia, Bartiu, Caragiani, etc., dar,
afara de d. Caragiani, inca pré pucinu, n'a
datu nici unul. Pentru ce nu s'a datu
nici criticele? — Pentru că mai toti ne
am ocupat de traful vietici si am avutu,
cu cuvantul, ocupatiuni multu mai importante,
etc. Trebuie se reconoscem meritulu redac-
torilor dictionarului, cari au deschisu te-
saurul mare, se nu amintescu altele, numai
proverbele cele multe sunt de mare pretiu.
Cătu pentru definitiuni, pote se nu fă peste
totu esacte: dar acestea sunt uniforme nici
la straini; in asta privintia ne vom invoi.
Avem omeni de specialități chiar in sinulu
nostru, asia d. Aurelianu pentru scientifice
naturali. Nu portu nici o grige, că ne vom
incurca in certe personali, cari la 1869 au
fost mai alesu pentru precuventare. Nu ne

place lucrarea? Dar bine, d-lor, de ce nu ne-
placutu, de ce n'amu luatu oper'a din mană
redactorilor? pentru ce nici unul nu s'a
imbuldit la lucru? Avem plansori din cauza,
că nu li s'a primisit oper'a, că — déca s'a si
primisit, n'o mai cunoște. Ei, d-lor, eu inca
am lucratu — dice d. Baritiu — si aziavă avea
me plange pote mai multu de cătu altii, pen-
tru că mai pucinu cunoște oper'a mea, de
cătu d. Odobescu raportulu seu; noi ince nu
trebuie se uitămu, că am datu mana libera
redactorilor, cari au si trebuite se aiba con-
victiunile loru. Er déca d-lor nu ne-au put-
tutu presintă o lucrare prefecta, cauza mai
suntu si noi, că li-am pré pusul sul'a 'n
costă; apoi acestu lucru, d-lor, nu este arata-
tura. Intelligintă naționalii n'a venit a ajută
cu lumine; se simu dar indulgintă: Iliacos
intra muros peccatur est et extra. Se lasămu
recriminatii se se intrămu, cum a disu si
d. Ionescu, in medias res, se se purcădem la
revisiune.

Hodosiu citește din anala cum s'a ur-
matu la inceputu cu revisiunea, si dice că se
incepem d'acolo unde am lasatu.

Odobescu, respunderi mai antaiu d-lui
Baritiu, dice că este acum fara de nici unu
folosu practic de a totu face procesul societă-
tății academice, pentru că in cursu de patru
ani a permisa si chiar a indreptatutu con-
tinuarea proiectului de dictionariu ast-feliu, cum
l'au inceputu si cum l'au executatul membrei
comisiiunii lexicografice, adica d-nii Laurianu
si Massimu. Asia a voită majoritatea pe care d.
Odobescu are consintintă a o fi combatutu, după
totele puterile sale, si astu-feliu s'a urmatu pana
acum. Ceea ce s'a facutu, romane dar de si-
ne facutu; dar acăstă negrisită nu inse-
nădă nici că ceea ce s'a facutu este bine fa-
cutu, nici mai alesu că nu se pote d'acum
inainta a se face mai bine. De aceea d. Odo-
tite de d. N. Ionescu, propună garerile, re-
să se procedă fara intardiere la revisiunea proiec-
tului de dictionar, cu scopu d'apăzării
edițiunie care se va potă cu dreptu numi Dic-
tionarulu academic romane; pentru acăstă
d-lui socotesce, că societatea trebuie mai antaiu
de tote se statuedie basele, după cari are a
se face acea revisiune, si aceste base d-lui le
gasesc in spusele d-lui N. Ionescu, pe cari le
resuma supt urmatorele optu rubrice:
1. Că pe viitor, lucrarea se nu mai fia
impartita in Dictionarul si Glosarul, ci tote
cuvintele limbei romane se figurează la locul
loru alfabetice, fara osebire de origine si de
provenință.

2. Că din articuli lexicografici, in cari se
esplica cuvintele limbei, se lipsesc pe vii-
toru discusiunile si polemicile asupra etimo-
logiei, originii si 'ntilelesului dicerilor. Inte-
lesulu se se deo in cuvinte pucine, dar bine

chiar în pucinu timpu primă editiune a dictionarului definitiv alu societății academice romane. Se procedă dar la revisiune, apucându lucrarea chiar de la începutul proiectului, fără de-a tine în séma observatiunile, cari s'au facut la 1870 asupra cătoru-va pagine din liter'a A. Pe atunci membrii societății nu puteau avé esperiinti'a dobândita adi prin citirea si studierea acelei mai mari părți din proiectul d-lor Laurianu si Massimu. D. Odobescu adauge terminandu, că de si s'a adoptat ideia, de a se incepe acesta revisiune în siedintele sesiunii actuali, d-lui înse totu crede că aceste siedinte se vor potrcea numai în discusiuni preliminarie, cari negresit u potu se fiu folositore; dar si mai importante este de a se indeplini a dô'a parte a conclusului societății, adică de a se numi *comisiunea permanentă* de revisiune, care va avé sè lucredie în cursulu anului si se aduca la sesiunea 1875, pe cătu se va puté, mai multu materialu prezentat din editiunea definitiva a dictionarului academic. Pentru o asemenea lucrare comisiunea va trebui să aiba pururea in vedere, că oper'a ei trebuie să fie, nu espunere si dosvoltarea unei sisteme particularia de limbistica romana, ci o oglinda veridica a limbii romanesci din trecutu si de astazi, din care apoi numai scriitorii, si nu gramaticii, sunt singuri in dreptu de a-si crea dreptarul pentru inovatiunile de introdusu in limba.

Massimu. Mi-pare bine, că suntemu de o parere si cursulu discusiunii este de bunu auguru. Sè intrâma in lucrari si inca totu cum dice d. Odobescu, incepndu de la A, pentru că atunci candu se facuse revisiunea, numai căte-va exemplare se tipariso si acelea s'au retiparit. Se observă cestiuile generali si se incepem u revedé, déca este unu articolu pré pucinu desvoltat, defectuosu, etc. si astu-felu vom puté ajunge la intiegere. —

Siedinti'a se redica, ér discusiunea generale asupra revisiunii se continua in siedinti'a din 16/28 aug. a. c.

Urechia arăta, că a cerutu cuventul in siedinti'a precedinte in urm'a vorbirii d-lui Baritiu, parte pentru că se simtiu obligatu de momentuoitatea cestiuile in desbatere, dar mai ales provocat de vorbele d-lui Baritiu. Dsa dechiiara, că n'a fost in tiéra candu să votatu, in 1870, (siedinti'a de la 4 august,) laude dictionarului elaborat de comisiunea lessicografica. Acést'a tieno sè se scie. D-sa nu voiesce să intre 'n desbatere asupra dictionarului, căci nu o vede posibile, fara prealabile statuare asupra altui punctu. Intréba dar pe societato, de 'ntielege, prin care s'a servit u multa consecintia comisiunea lessicografica. D. Urechia nu se 'ndoiese, că acesta revisiune a ortografiei trebuie să preocupe societatea academică. Candu acést'a se va desbaté, d-sa si-va spune amarulu seu, căci nu e din cei co au aprobatu ortografi'a urmata de comisiunea lessicografica. D-sa crede, că a 'ntrebă, cum facu alte academii in revisiunile dictionarielor respective, nu pote fi inutile. Esperiinti'a societătilor analoge, mai betrane, ne pote servi si conduce. Véda-se cum a procedat si cum procede academ'a francesa. Apoi d-sa citidă căteva din revisiunile dictionarului francesu dupa Ambroise-Firmin-Didot. 1) A fostu unu timpu — nu de multu — candu academ'a francesa scriă: phantom, phantastique, phré-nosie, etc. Apoi a scrisu fara ph, si St. Beuve, in Nouveaux essais (Tome XI) ne spune, că au de gandu să scrie nimfe, ftisie, difonque. Auditi! Si noi scriemu pana si alfabetu cu ph: alphabetu! „Et l'étymologie? Va-t-on s'écrier, dit St. Beuve. Mais cette étymologie, on s'en est bien écarter... Et puis cette raison qu'il faut garder aux mots tout leur appareil afin de maintenir leur étymologie, est parfaitement vaine; car, pour une lettre de plus ou de moins, les ignorants ne sauront pas mieux reconnaître l'origine du mot, et les hommes instruits la reconnaîtront toujours.“ 2)

Déca St. Beuve are dreptate in genere, ce se dicem de noi, cari scim u suntemu datori a nu ingereună scrierea limbii culitere parasite? Poporul romanu trebuie să pașiesca rapede, fără rapede. Elu n'are timpu de perdu tu ca Francostii, căte 8—10 aui, ca să 'nvete ortografia limbii sale. Liberalismulu, democratia ne ceru să nu facem o limba scrisa, unu felu de scriere mistica a limbii. Nu este a voi ignoranti'a, d'a nu primi de exemplu duplicarea consónoloru... Audi! Mai ieri, aci se impută unui colegu din cei mai ilustri gresielii de duplicare, si voiti ca să impuneti acestu flagel poporului, care trece classe primarie? Nu intru 'n detaio. Aducu numai in trecutu acesta observare. Déca se va admite prealabile revisiunea ortografiei, voiu avé s'aducu cu totu respectul observatiunile me'e in moritulu lucrului. Eu speru că ori-cătu de diverginti ar fi conclusiunile mele dale onor. comisiuni lessicografice, voru fi ascultate, de si sciu cătu de iritabil este filolog'i a nu numai la noi, ci si 'n corporatiuni mai betrane. Mi-amintescu a fi citit, că Royer-Collard, intr' o di, nevoindu a primi introducerea in dictionarul a neologismului

boser, esclamă: „s'il entre, je sors!“ De va intrá, cu mi-iau pelerf'a si esu, déca opiniunea mea nu va fi victoriósa!“ Dar rogu să abordăm cestiuile prealabile a ortografiei, cum se face de ori ce academia, candu e vorb'a d'o nouă editiune a dictionariului seu.

Cum să procedem? — Amu austienutu eu d. Odobescu să se aléga o comisiune, care să faca revisiunea. Si 'n acestu casu experientia altoru corporatiuni e utile. Academ'a francesa la a treia editiune (1740), intrată mai de demultu in discusiunea simplificării ortografiei, schimbă, dupa neterminat desbatere, ortografi'a vorbelor ea accroistre (accroitre) advocat, apostre, bienfaiteur, abysme, laict, etc., Dar vediendu, că lucrul merge anevoia, să-delegă paterile nu unei comisiuni,

— cum, pentru mai mare garantia, ve cerem — ci unu singuru membru, lui Olivet. Acesta, int' o epistola catra presiedintele academie (1 ianuarui 1836), dicoa: „à propos de l'Academie, il y a six mois qu'on delibère sur l'orthographe; car la volonté de la compagnie est de renoncer, dans la nouvelle édition de son dictionnaire, à l'orthographe suivie dans les éditions précédentes;.... mais le moyen de parvenir à quelque espèce d'uniformité? Nos délibérations, depuis six mois, n'ont servi qu'à faire voir qu'il était impossible que rien de systématique partit d'une compagnie. Enfin, comme il est temps de se mettre à imprimer, l'Académie se détermine hier à cet égard“. Vedeti?... Si vreti să credeti, că noi va să fimu mai in stare d'a ne pune toti de acord, desbatendu stante pede vorba dupa vorba dictionarulu? Nu ve propuseram unu barbatu unicu, ci o comisiune, pentru mai multa garantia, si aceea somissione să ne aduca propunerile sale inca 'n sesiunea acesta asupra ortografiei. In timpulu candu pana 'si Francesii, cari si-au consacratu ortografi'a prin atatea secole gloriose literarie, se gădescu si lucra spre a-si simplifică scrierioa: atunci, candu s'au creatu societati cu mii de membrii in Franchia si Svetiera, cari 'mpingu academiele de limba din resputeri la simplificarea ortografiei, căci chiar publica cărti cu ortografi'a cea nouă: nu in acestu timpu amu trebui — repetu cea-ce disie — să negligeam cestiuile ortografiei.

D. Caragiani, spre a facilita lucrarea revisiuri ortografiei si dictionarului, opina că trebuie a se stabili óre-cari principie si a numi si asupra ortografiei, pentru a nu se sacrifică acesteia formele gramaticale ale cuvintelor. De exemplu d-sa n'aproba a se scrie cum nu se pronuntia, precum 1) bonu, mene, conventu, femina, co, coc, dero etc. care nu se pote face fara deslegarea cestiuile de ortografia; 2) formele de „gratiosa, gretiosa, placenta, intellegu, etc., si peste totu „ionc“ in locu de „iune,“ pe care unii la credu a fi o cestiu de ortografia, altii de gramatica, de cuvinte; 3) lucruri cari nu suntu destul de desvoltate să se desvolte mai bine, si mai exactu, ér altele, de exemplu cele obscene, in locu d'a se desvoltă, să se omita ori să se tréca usior peste ole. Unii credu, că acestea aru trebui să lipsescu cu totul: eu eram nevoit u ale aporá la Iasi in contra detractorilor dictionarului. Punu a se deslegă apoi si 'ntrebarea, déca dictionarulu este receptaclulu cuvintelor in usu, són alu celor ce voru veni peste 50 de ani: intielegu aci neologismii neusitati. 4.) Am vediutu mai departe in dictiunaru, că se strica cuvintele numai pentru a se pazi strinsu sistem'a ortografica, de exemplu: calendar, locasiu, fontana, etc. 5.) Semnele ortografice di, ti, si nu se scie déca este a se pronuncă sunetul fundamentalu său colu derivat. Deci propunu a se luă conclusiunea, ca mai 'nainte d'a se face revisiunea, să numiu o comisiune, compusa si din membrii comisiunii lessicografice, insarcind-o să vie c'nu raportu asupra ortografiei.

Pressiedintele observa că cestiuile este deslegata, fiindu-că ortografi'a s'a lasatu d'o parte si s'a decisiu a se intră in fondu.

D. Odobescu cere una felu de 'ntielegere prealabile, d'a se asiedă principiele conformu propunerilor d-lui Ionescu. Atunci vomu poté inaintă bine.

D. Ionescu cere a so regulă pozitüneea fia-caruia si cere a nu se 'nchide discusiunea generale, căci are să mai adauge la cele ce a spusu spre a poté veni la conclusiune.

D. Laurianu. Cestiuile generale este 'n desbatere. Rogu dar pe toti membrii să ie cuvantul spre a se pronuncă ca să vedem cine ce are la anima.

D. Ionescu ar fi dorit u să vorbescu cei ce n'au luat inca cuventul. Nu putem evita să ne pronuncăm si asupra ortografiei, dar n'avem să ne pronuncăm asupra ortografiei, ci numai asupra aplicării. D. Urechia dice, că n'are să se scrie phantom, ci fantomu, etc. Eu credu, că n'avem să decidem, ci se scriemu de exemplu filosofia si filosofia, thesauru si tesauru, etc. In asta privintia mai observu, că ortografi'a laliloru, de la cari si noi amu imprumutat pe ch=k, este cea mai acomodata: să ii urmăm, să modificăm ca să usiurămu scrierea. Si disu despre co, cocci, pentru ce să se scrie cu o? D. Cipariu scrie eu a, dar le desparte, asi si 'n cărtile vechi bisericosci; altii éras-

seriu cu seimiu: că-ee. Avem să decidem si asupra acestui punctu. Sè 'ncopem de la liter'a A. Aci 'ntempiñam dificultăti fonetice, gramicale, etc. Scrierea, definitiunile, acontele etc. tôte modificările din punctul de vedere etimologicu. Sè lasam cestiuile de filologia generale si să ne apucăm de aplicarea practica. D. Ionescu resume: să nu facem glosar, ci să punem tôte cuvintele 'n dictionar. Candu se elabora dictiunariul trebuie să se faca si glosarul. Cuvintele indouiose dupa etimologia si forma, suspecte si straine, suntu puse in glosar; acum vom alege pe cele mai multe, chiar si din cele straine si trebuie a se pune 'n dictionar, notandu-se că suntu straine. Asia a urmatu si Littré: de exemplu „dauna,“ este pusa 'n glosar. Daguerotypu, daru, divanu, dama, etc suntu ascmince puse acolo. Inse „dauna“ este cuvint romanescu, usitat in Moldova, si este formatu ca „scăun,“ Daguerotypu, este formatu de la numele propriu Daguerre, inventatorul artei numite dupa numele seu; divanu, este in institutiunile noastre, etc. Reclamu dar dreptulu in dictionar si pentru aceste cuvinte.

Definitiunile sunt bune si — lasandu-se din ele discusiunile, cum am dice parte polemica, potu intră in dictionar.

Asia trebuie să intre si cuvintele: dură, etc. (de a dură=revolutiune, durare=a face tare, apoi durare=urmare, să lasam numai cea-a ce nu se dice.) „Biserica durata de lemn“ se dice in Moldova= construita, dar acést'a se dice numai de biserica, se pote înse dice, cum dice d. Massimu „de stejar,“ adica semnificandu durare. Espreseuna poporă duretu, me ia in duretu; asi durdura, =am trasu o durdura etc. să se tréca in dictionar. Precum am datu comisiunii lessicografice libertatea, d'a urmă o sistema, asiă vomu dă si comisiunii de revisiune să elaboreaza definitiva a dictionarului. Nu ne putem pune pe terenul generalitatilor, ci la aplicarea practica. Cătu pentru semne, fiindu că fissam si pronunciarea, să punem in parentese acelo cuvinte, cum s'a disu de exemplu co, co-ci (că, că-ci.) Noi putem să facem rectificările necesarie, comisiunea propusa n'ar poté să le faca pana a nu se vedere noastre; de le vomu face noi, atunci lucrile noastre voru servit do indreptari la redactiunea definitiva. In fine d. Ionescu se resume astu-fel: procedem la revisiune, in lipsa de regulamentu speciale, ne ocupăm din liter'a n litera, indicăm ameliorările, pentru a se face o sistema mai perfectionata. Sè vedem difficultate ce 'ntempiñam la na-cărti litera, să te destegnam, si lucrare noastră va servi de indicatiune generale la lucrarea redactiunii definitive.

Trecendo apoi la partea a dô'a a cuventarii sale, d. Urechia arăta, că nu merite să fi lasat inceintele membrilor nelucratori căci dsa si-a facutu dator'a, a scrisu literale N si O cu cari fusese insarcinat de societate. Provocat de vorbele d-lui Baritiu, d. Urechia citește corespondinti'a preschimbata intre d-sa si delegatiune.

D. Urechia adauge apoi, că nu face o reclama asupra comisiunii lessicografice, ci lasa apretiarii adunării procederea ei. Déca ince comisiunea lessicografica ar dă a 'ntielegere, că neprimirea lucrării mele a fostu din cauza, că nu merita, atunci asi e cere cu respectu onor. societati să renduiesca a comisiune, care să ceredete si să raporte. Ve promitu, candu mi-s'ar probă, că literale N si O suntu mai diosu de lucrările comisiunii lessicografice, mi-voiu cedă acestu scaun altui membru mai capabile. D. Baritiu preteinde, că n'am lucratu vocabular. Dar cine i spune d-sale, că n'am gata vocabularul tipografic? D. Odobescu scie, că me ocupu de ani si 'nun alul de orologeria cu onor. maiestru Popovici: facu insarcinarea academică. De ce nu le amu presintat? Pentru că patjel'a locul ce trebue să luib, ér locul acela nu-lu potu avé de cătu dupa modulu cum sunt scrise, dupa ortografia.

Hodosiu crede, că s'ar procede mai corect, déca s'ar face unu regulamentu; atunci revisiunea ar inaintă mai cu 'nlesnire. Pe cătu timpu nu se va face acést'a, vomu divagă. Cere dar ca revisiunea să se faca dupa unu principie stabilită.

Odobescu desvolta propunerea sa cuprinsa in cele 8 puncte cunoscute si dice că de amu procede astu-fel, că se luam liter'a A din tôte punctele de vedere dămu antainu de exemplu de apostrofu, dămu apoi in cuventul cutare, si asiă dupa propunerea d-lui Ionescu — n'am ajunge la unu resultat. Cere dar a se luă in discusiune propunerea d-lui Ionescu, care mi-a placut si pe care amu resumatu-o in 8 puncte (citesc cele 8 puncte, in cari resume propunerea d-lui Ionescu.) Cere ca aceste 8 puncte să se puna unu cátie unulu in discusiune, pe urma să lasam, ca să lucrede comisiunea in cursulu anului.

Urechia declara, că sustiene propunerea d-lui Odobescu si că prin urmare cere a se aplică regulamentul.

Massimu declară, că nu scie in ce poziune se află societatea. Se intrămu dico d-sa, conformu decisiunii luate, in discusiunea revisiunii, si atunci vomu vedé că-vem să formulăm, nu 8 puncte, ci multu mai multe. Cere dar a se inaintă imediatu in lucrare, si apoi se va vedé ceea ce este de conservat si ce de lasatu. Proiectul este facutu, să-lu cernemu, dar să nu intrămu in discusiuni generali.

Caragiani face propunerea să se numească comisiunea, care se stabilăscă regule pentru modulu intrării in revisiune.

Hodosiu dice, că conclusiunea luate nu exclude, d'a se votă óre-care principie.

Odobescu dice, că s'a votat intrarea in revisiune, dar acést'a nu esclude discusiunea punctelor d-sale. S'admitemu acést'a.

cu totulu n'cunoscute. Déca inse, din cauza a intării, lucrarea d-lui Urechia nu s'a potutu luă 'n dictionar, lu-róga s'o presinte din nou si se va poté bine folosi la editiunea II a dictionarului. Ér cătu pentru cestiuile de demisiune, crede că nu d. Urechia o pote pune, d-sa care are meritul recunoscutu d'a conlucratu la 'nfintarea si organizarea societății academice. D-sa va sta aci cu noi si va lucra mai departe daca nu la dictionar, negresit u sectiunea din care face parte, cu atâtua mai virtuosu, că procederea comisiunii lessicografice a fost dictata de necesitate, avendu a merge 'nainte.

Baritiu, in cestiuile personale, dice: 1) că n'a vorbitu in particularu, ci peste totu, ba că insasi fruntea natiunii, inteliginti'a n'a vrutu său n'a patutu, in fine n'a facutu unu dictionar etimologicu; 2) că, dupa ce s'a 'nfintat societatea academică, a provocat si ea din nou inteliginti'a, ca să aduca vocabular, dar nici acést'a nu s'a facutu. Atunci societatea academică a vediutu necesitatea d'a se apucă insasi de lucru si a numi comisiunea lessicografica. Ér ce se tiene de d. Urechia, cu tôte că sciāmu, dice d. Baritiu, că d-sa are unu elaborat, n're de ce se plange: si eu am patit'o, dar observu că n'am vorbitu de dictionar, ci de vocabular, ceea ce e cu totul alta lucrare, ceea ce inse nisi eu insumi n'am facutu. Cătu pentru ortografia, lucrul si simplificat, căci la 1869 s'a votat, deci d'asta data să lasam d'o parte acesta cestiuile si să ne ocupăm de ceea ce e 'n imbracantime, in insusi vestimentu, cum amu dace, căci putem reveni asupra cestiuile de ortografia; acum inse, spre a castigă timpu, se procedem la essaminarea corpului, ér nu la form'a dictionarului.

Laurianu, multiamindu d-lui Urechia, că renuntia la reclamare, lu-asecura că i va da satisfaciune prin propunerea ce are se faca eu d. Odobescu, pentru a se tipari specimen din elaboratul tutorul membrilor, cari au lucratu si voru lucra 'n aci 'nainte. Nicu lucrările d-lor Baritiu si Hodosiu n'au remasu neschimbate. Va insiste, precum dice mai susu, a se tipari lucrările membrilor cu speciale prevedute 'n regulamentu.

Urechia arăta, că societatea s'a ocupat de ortografia dictionarului in 1870, dar in modu astu-fel, că se lovi, cum se dice cam vulgaru, cu capulu de parete. In 1870, societatea academică a fostu otarită, ca acum să revéda liter'a A, fara prealabile stabilire a ortografiei. Ce i'sa 'ntemplat? — Aca că de la primul pasu s'a opriu de cestiuile ortografice. D. Urechia citidă mai multe exemple din analele pe 1870, din cari arăta, că societatea academică a totu amenu deslegarea 'ntrebărilor ortografice pe caudu va face editiunea sa de dictionar. Ei bine, dice d. Urechia, este acum intrebarea la ordinea dilei. D-sa sustiene acesta parere si cu alineatul ultim al regulamentului pentru scrierea provisoria din 13 septembrie 1869. Acestu alineat suna asiă: „acostu modu de scriere este provisoriu si numai pentru societatea pana la definitivă stabilire a ortografiei limbii romane“. D. Urechia termina sustinendu cu d. Caragiani, că nu se poate discuta dictionarul fara a dă vorbelor locului ce trebue să luib, ér locul acela nu-lu potu avé de cătu dupa modulu cum sunt scrise, dupa ortografia.

Hodosiu crede, că s'ar procede mai corect, déca s'ar face unu regulamentu; atunci revisiunea ar inaintă mai cu 'nlesnire. Pe cătu timpu nu se va face acést'a, vomu divagă. Cere dar ca revisiunea să se faca dupa unu principie stabilită.

Odobescu desvolta propunerea sa cuprinsa in cele 8 puncte cunoscute si dice că de amu procede astu-fel, ca să luam liter'a A din tôte punctele de vedere dămu antainu de exemplu de apostrofu, dămu apoi in cuvantul cutare, si asiă dupa propunerea d-lui Ionescu — n'am ajunge la unu resultat. Cere dar a se luă in discusiune propunerea d-lui Ionescu, care mi-a placut si pe care amu resumatu-o in 8 puncte (citesc cele 8 puncte, in cari resume propunerea d-lui Ionescu.) Cere ca ace

Baritiu dice, că se potu luă punctele cele 8 în discuție, dar se va vedea, că suntu mai multe. Timpul fiindu înaintat, să curmăru acum discuția și să vedem de ce avemul altele la ordinea dilei, apoi să mai dăm timpu și secțiunilor.

Odobescu dice, că secțiunile n'ar pute face de către lucrări necomplete, pe cind societatea este datoria mai multă pentru dictioanar. Să facem revizuirea, dico d-sa căci publicul acceptă cu impatiente oporta revizunii.

Tempul fiindu înaintat, și probandu-se necesitatea de a se tine sădintă în secțiunea istorică se încheia discuția pentru sădintăa prezente.

Comitatul Severinului, în 17th sept. 1874.

În diu'a de la ierăea capului Stului Ioanu se tienă aici congregația comitatensă. A fost scurta, dar un'a din cele mai importante din tot cele de pan' acuma, pentru că se puse la întrebare existența comitatului.

Este cunoscutu, că după proiectul de lege despre arondarea municipioru, comitatul Severinului are a se contopi în Comitatul Carasiului. Ministrul de interne însă în urmă pedecelor ce a intîmpinătu ca acestu proiect să aflatu indemnata a concedie acelor comitate, cari nu se potu sustine cu cele 10% după darea drăptă ce se platesc dela statu — ca să arunce alte 10%, dar astfelui ca 5% să se intrebuinteze pentru drumuri și spitale.

Aplicandu acum acestu principiu la comitatul nostru, astămu, că da ea drăptă este: 167937 fl. 97 cr. v. a. Do aici 10% dela statu facu: 16793 fl. 79 cr. și cele 10% concese de ministru 16793 fl. 79 cr. Adeca la laolală: 33587 fl. 58 cr. v. a.

Spesele administratiunii Comitatului după preliminariul facutu suntu: 61265 fl. Subtragandu acum sum'a de 83587 fl. 53 cr., romane: 27677 fl. 42 cr. neacoperite, cari facu 16.5% din darea drăptă. Daca s'ar incorporă înse si municipulu Caransebesiului la comitatul, atunci ar scăde perantele la 15, — pentru că Caransebesiului după darea drăptă de 14000 fl. ar contribu 1.5% la spesele administratiunii comitatului.

Prin urmare se vede, că locuitorii pentru sustinerea comitatului Severinu ar trebui să platessă pe langa celu 10% ce li le lasă statul, încă alte 26.5%, respective 25% după darea drăptă pe calea aruncului.

Președintele congregației, D. Comite Iakabb, areându folosele ce resultă pentru locuitorii din fostul regimentu romano-bănicu prin sustinerea comitatului, provocă reprezentantă, ca cu ori ce jertfa să sustine comitatul.

Protonotariul Banovics apoi, într-o cuventare mai lungă, vră se indigetedie modalitatea, cum s'ar poté acoperi aceste spese. Densulu se sătă a areă, că aceste 26.5%, respective 25%, vor scăde si numai unu anu va ave comitatul de a lo suportă, pentru că după aceea se vor regulă dările și la noi ca și în provintialu si se vor supune la contribuție și alte obiecte, cari pan' acuma au fostu scutite de ori și ce dare. Această fă intileșulu cuvontării; dar dlu protonotariu vorbesce romanește totu asiă de reu, ca și Comitele Supremu, do aci urmă că mai nici unul din reprezentanti nu-lu potura pricpe, și asiă totă lungă lui cuvintare avă fără pucina potere convingătoria. În finea cuvintării dlu nostru asecură reprezentantă, că densulu este pentru sustinere comitatului „ori lu-vor alege de vice-comite ori nu“, căci elu scie să se lupte ou seraci' sa *).

Dupa ce nici comitele, nici protonotariul nu scă se spuna obiectul bine romanește, era coialalti vorbitori mai multă lăincurcă, decătu explicara — desbatere se lungă mai multă decătu ar fi trebuitu. Uncle trăsuri caracteristice din aceasta desbatere nu le putem trece cu vederea. Anume provocarea Dlu I. Brancoviciu, ca conumele să aduca ori si ce jertfa pentru sustinerea comitatului, căci acestă este de nespusu folosu cu deosebire pentru neguțatorii din Caransebesi. Candu înse lu-provocara fostii granițeri, ca să li spuna densulu, ce jertfa aduce

*) Alte poftă nu mai are D. Banovics? — Ore ce ar dice magiarii, candu într' unu comitatu curatul magiaru li săr impună domni de armeanu, buneavu s. a. cari li-ar maltrătă limb'a loru asiă precum ne maltrătă D. Iakabb si D. Banovics pe a nostra? — Ecă respusul nostru indirectă la provocarea indirectă a Dlu Banovics.

Refer.

orasiulu Caransebesiului pentru sustinerea comitatului, fiindu că Caransebesiului trage celu mai maro, său mai totu folosul de după comitatul, — atunci să si vediutu pe D. Brancoviciu cum luă positură de *Burgermeister*, si într'unu tonu iritatu si într'unu modu cu totul neparlamentariu disc, că densulu respinge astfelu de întrebări si nu sufere, ca aci să se vorbește despre sârba orasiulu seu. Tot asiă și D. Ionescu **), carele la sfersitul cuventării, presupunendu de buna séma că reprezentantii nu-i vor dă multă credientă, începă a se jură, că Ddieu să-lu amutiasca, să-lu amortiasca si să-lu incremenasca, daca nu va vorbi elu pentru sustinerea comitatului din inima curata si fara nici unu interesu personalu ***).

Cu tōte acestea reprezentantii pusera dōue condiții sub cari densii votădia spesele comitatului: incorporarea municipiului Caransebesiului la comitatul si reducerea diregatorilor si a speselor, exprimendu-si totodată dorintă ca diregatorii comitatensi să fie romani harnici, credinciosi Majestății sale și tierii, si carii au increderea poporului.

Comitele dechiară, că cestiuca orasiului Caransebesi nu se poate pertractă în congregația comitatensă, și asiă se primă numai a dōa propunere, adeca reducerea diregatorilor si a speselor, despre cari vom vorbi mai la vale.

Dupa ce astfelu se primă sustinerea si spesele comitatului, domnilor li se luă o pără de pe anima si-i vediuram, că resuflă mai usioru. O singura propunere mai eră. Mai multi reprezentanti adeca observandu, că nu se respectă legoa despre limba, ci unii judecători dau sentinte în limbă magiară, său respingu petițiunile cari sunt în limbă romanește: facura propunerea, ca în vertutea §-lui 2 din art. de lege XLVI din 1868, să se decretă limbă romană de limbă protocolară în comitatul Severinului. Această nu le place Domnilor si dicandu, că legea se observă si deci că propunerea e de prisos, o luară numai spre sciintă.

Nu voi a face responsabile pe D. Banovics pentru ceea ce se intempla judecători, dar numai ună să n-o spună, pentru că se tiene de sfără dsalei. Oricum de s'au datu din partea comitatului la comune, tădulele de vito si protocoolele pentru evidența loru numai în limbă magiară? — Ori dora că D. Banovics să aci se tiene de legea din 48? — Asceptu acestu respunsu.

Reintocu la cestiuca osiștintei cottiului, adeca la reducerea diregatorilor si a cheltuielilor. Această s'ar putea exceptu în următorul tipu:

Vice-Comitele fl. 2400; protonotariul 1500; vice-notariul 1020; fiscalul-comit. 1120; presied. sedriei orfanali 1120; 1 notariu 900; 2 asesori 2000; cassariul 1020; revisorul, totu odata si la sedrii orfanale 900; controlorul, asemenea si la sedrii orf. 800; fisicul, pre langa prassei-i privata 900; ingineriul, pre langa venitele-i pri-vale 1100; tutorul gener. 690; archivariul 790; protocolistul, totu odata si la sedrii orf. 690; espeditorul, asemenea si la sedrii orf. 620; 2 cancelistă 1150; litograful 460; 3 diurnisti 900; 2 servitori, cu imbracaminte cu totu, 520; 4 panduri 840; 4 judi cereali 5600; 4 adjuncti 2400; 4 medici cereali 3040; 4 diurnisti 1200; 4 panduri calări, totu odata si pentru imbracaminte si pentru cai, 1440; 16 panduri pedestri, si imbracaminte, 3360 fl. v. a.

**) D. Pepi Ionescu pentru nenumeratele si neuitele merite (?) ce si li-a lasat prin Carasiu, petindonea pe unde a fost, — este denumitul de protonotari *onorariu* la comitatul Severinului! D. Iakabb, comitele nostru este unu omu tare siod! Refer.

***) Este cunoscutu, si D. Pepi o dise singuru, că vre a se devina protonotar actuala la comitatul, pentru că municipiul Caransebesiului sub administratiunea lui si a lui Brancoviciu trage de mōrtă. Într-altele ne miraramu, că D. Comite nu se astă indemnata a indrumă la ordine pe acesti doi domni si a li aduce aminte, că nu le este iertat a fi gura în congregație ca reprezentanti ai orasiului, pentru că ca la atari nu li-ar fi locul aci. De altcum trebuie să marturisim, că D. Comite în congregație a se tienă mai multă de lege, decătu în congregațiea penultima, candu lasă, că se votăde si diregatorii *onorarii* in contra art. de lege XLII §. 48 din 1870, care abatere dell lege D. Banovics nu scă se o seuse altcum, decătu luandu-si refugiu la unu neadeveru, si dicandu că Dloru se tienă de legea din 48. Si cu tōte acestea D. Banovics vrea să trăea și omulu legii, ba vre să-l alegem si de Vice-Comite. Refer.

Mai departe în centră: spese pentru rechisite de scrisu, pentru incalditul si iluminatul la anu 1000; totu acestei pentru 4 judi cereali à 100 = 400; pausiale pentru calereti 400; spese pentru diete si calatorie 1000; si spese neprevăduite 1000 fl. Sum'a totală: 42340 fl. v. a.

In aceste sume e cuprinsu: salariul anuale de impreuna cu banii de cortel si pausiale de caletoria pentru cei ce au de a întreprinde atari din oficiu; vice-comitele, protonotariul, judeii cercuali si adjuncții lor, precum si panduri calari au să capete cortelo naturali.

Aziadara spesele necesari ale comitatului nostru ar fi: 42340 fl. cari subtragandu-le din preliminariul de: 61265 fl. s'ar poté face economia de 18925 fl.

Prin urmare ar mai trebui aruncate vre o 14% după darea drăptă si nu 26.5%.

Acestu proiectu se poate fără usioru exceptu pe langa pucina buna vointă si intelectu, pentru care lu-recomandămu si la locurile competenti, celu pucinu pan' atunci, pana candu se va regula contributiunea si la noi, si pana candu ni se vor deschide isvorile de venit in comitatul nostru.

In fine mai avem să adaugem, că în congregația orasenescă din 14 l. c. se hotără, ca să se sustina municipiul sub evenimentu, că orasiul are destul de venituri; candu insa a dōa di veni cestiuca scărilelor pe tapetul, D. Brancoviciu disc că nu suntu bani pentru ca să ne facem scările elementare romanesci si să le lasămu să le sustina statul (c'apoi va să ni se propuna erasi nominaliesc.) Dar despre caușa scărilelor cu alta ocazie.

Parastasu pentr' Iancu.

Serbarea aniversaria a dilei, in care eroul nostru *Avramu Iancu* a trecut la cele eterne a devenit pentru poporul din comună Cebea, unde e immormentat, si pentru inteligență si poporul din apropiere, aceea ce a trebuit să devina: un'a dintre cele mai mari serbatori.

Această sorbatore să a se batu si in anul acestă, domineca in a 20. septembrie, cu tota solemnitatea, prin unu parastasu pentru repausul susținutui marelui erou. Înainte de parastasu s'ă celebrată liturgia si in data după misa s'ă incepătă celebrare parastasului prin trei preoti, pontificandu dnul protopop din Bradu. Sub totu decursul acestora s'au datu salve numeroase in onorele actului solemnă ce se petreceea. Parastasul s'ă incepătă in biserica si s'ă continuat si finită afara, la mormentul eroului, care era preste totu acoperit si deorai cu flori si girlande, omagie de recunoștință si admiratiune din partea domilor si tinerelor romane. Intre aceste, după datina, nu lipsiā nici asiă numitul „paose“, aduse ca pomana pentru repausul susținutui neuitaverului erou. Tōte aceste si tote ceremoniele, petrecute cu pietate intre sunetul tresurilor, spunea publicul adunat, că serbedia o mare serbatore natională. Iubirea si aderintă, cu care poporul a iubit si adorat pre maroile seu erou, se manifestă la acestu actu prin o adunca pietate catra umbră lui.

Poporul assistinte a fostu numerosu. Inteligență din Baia-de-Crisiu si din Bradu, in urmă a avisarei ce li-s'ă facutu din partea preotilor din Cebea ca initiatori, inea a fostu bine reprezentata, cu exceptiunea acelora cari ducu, si poate că trebue se duca (?) o viță non plus ultra de pitici. Damente in se, cari facu decore ori carei societăți, abia au fostu in numeru de patru; celelalte tote s'au distinsu prin absență, de si departarea de la Baia de Crisiu pana la mormentul martirului Iancu nu este nici de unu patrariu de ora, mergendu pedestru si cu tota comoditatea. Onore coloru patru cari nu crută osteneala a venit la mormentul martirului libertății si a asiste la parastasul acelaia, era cole absinti binevoiesca a ni seusă de către astădata nu le potem laudă zelul.

Ar fi de dorit ca si pe alte locuri intre romani si se faca parastase pentru iubitul nostru martiru, ca — generalisandu-se acesta, să arătăm si prin acestă, că aderăm la principiele de libertate, egalitate si fraternitate pre cari le-a reprezentat si pentru cari s'ă luptat si a suferit.

Am fi fericiti de căea nu am ave de a amenti si o imprejurare dorerosă, care trebuie să lasă impresiune amara in toti aceia, cari cercetă mormentul desu amentitul nostru erou.

Precătu eră de mare mangarieea celoru de facia, vediendu aderintă si pietatea publicului catra erou, intocmai asiă de mare eră dorerea, vediendu mormentul lipsitul să de cea mai mica si mai modestă cruce, nequam de mormentul ce-lu merita!! Se pare, că sortează s'a conjurat contra tuturor barbatilor mari, si cu deosebire la noi romani, condamnandu-i in viață la suferințe amare, era după moarte să sia mai de totu parazi si uitati. — Avem inse destulă incredere in tăria si sentiu de demnitatea națională a românilor, si sperăm că nu voru intări a dă eroului martiru tributul cuvenit, monumen-tul ce-lu merita.

Aziă să fie !!

Iuliu

Baia de Crisiu, (Com. Zarandu) la 18 sept. 1874.

(La cestiuca arondării comitatelor). Ministeriul de interne inca in lună trecuta a tramsu o ordinatiune autoritatii Comitatului nostru prin care o provoca, să se sustine de căea este in stare a se sustine cu sum'a de 23028. fl. 99 cr, care este 20% a contributiunii anuale de 115. 144 fl. 98 cr, si in casu candu nu ar fi in stare cu acel 20% a se sustine, nu astă de lipsa ca Comitatul Zarandului să se contopescă in Comitatul Hunidorei ?

Acăsta ordinatiune a ministeriului, per tractandu-se in sădintăa comitetului comitatensu din 7 a curentei, după ce protonotariul ca referinte eti propunerea ce o publică mai la vale se incepătă asupra ei. Dintre numerosii membri ai comitetului se află 2 virilisti magari, adeca: *Kirinyi Lajos*, diregatorul de mine din Bradu, si *Ribiczy Ferenz*, advocatul din Baia de Crisiu, cari nu primira propunerea si se declară pentru contopirea comitatului nostru in Comitatul Hunidorei. Cumca acesti 2 individi nu eu arguminte in combatutu propunerea si că bietii fusera inblatiti cu arguminte tari de mai mulți, de sene se intielege. Astfelui propunerea, cu exceptiunea acestor 2 virilisti, nu primita unanim, si prin comitele declarata de conclusulu comitetului.

Precum sum informatu, conformu conclusului, s'a si facutu asternere ministeriului de interne si s'a arătat si eu documente s'a constatatu, că contopirea Comitatului Zarandu ori catra Comitatul Hunidorei ori catra altu comitatu vecinu, după ratină este imposibile, si că Zarandul este in stare a se sustine cu cele 20% a contributiunii, fiindu că acesto 20% facu: 23028 fl. 99 cr. er aspre sustinerea Comitatului este de ajunsu sum'a de 22710. fl. —

Pe langa tōte aceste, unii vreau a sei, că ministeriul magiaru, autoritatea comitatului a ascultat o in acăstă privinta numai pentru forma de o parte, era de alta parte că nu si-a potutu intăpi, ca Comitatul Zarandu să fie in stare a se sustine cu acele 20%. Sună adeca, că stergerea Comitatului Zarandu este dejă de multă decisa prin cabinetul lui Bittó. — Desi eu nu sum optimist, si incătu-va cunosc antipatia guvernului magiaru in contra naționalitilor, si deosebui in contra romanilor, totusi mi-place a crede, că guvernul numai din răncore in contra romanilor nu se va compromite naintea lumii. Contra argumintelor si datelor aduse si reprozate in adresă comitetului asternută guvernului in acestu obiectu, nu se poate aduce nici cătu negru sub unghia. Noi am arătat cu date positive si cu cifre nedisputaveri, că comitatul o in stare a se sustine cu 20% si că anexarea Comitatului Zarandu catra ori caro Comitatu după ratină este imposibile. Numai si numai din răncore să se nimicășea acestu comitatu, eu nu cred, că astfelui de fapte dediosescu si pe individi privati, eu atâtă mai multă ar deodios pe unu guvern, care se numește pe sine *guvernul constitutionale*. Altcum de vom trai, vom vedé. —

Ilie.

Conclusulu

Representantieci cõttului Zarandu, in casu'a arondârii comitatelor.

Cu privire la positunea acestui Comitat, precum la greutatile neinvingibile, ce ar intempiu impreunarea Comitatului Zarandu cu alu Hunidorei, cum sunt intre altele: departarea comunelor din Comitatul Zarandu de capitala comitatului Hunidore, Deva. — Mai departe cu privire, că comitatul Zarandu cu Hunidore si respective cu Deva comunica pe drumul, ce duce prin valea Caianului, care — fiindu incunjurata de mai multe riurele de munte rapedi, ori de cîte ori si ori cîtu de bine sè fia reparata, luandu-se afara lunele de vîera, devine aproape neamblatu; éra la finea acestui drumu, la Siciusiu, este fluviul Muresiu, pe care nefiindu vr'nu podu stabilu, comunicatiunea se face adese cu periculu vietiei pe unu podu (brodu) amblatoriu, in stare de totu primativa; si apoi fiindu acestu fluviu in tempul de érna acoperit de ghiatia, éra primavéra si tómn'a esundandu a dese, comunicatiunea de multe ori devine cîte 8—12 dile impedeata cu totul.

Afara de aceste, in comitatul Zarandu nu esiste nici cale ferata si nici drumu de statu de o parte, éra de alta parte departarea comunelor, de la Deva se urca la 12—17 mile ceea-ce — abstragandu dela greutatile mai susu insirate si dela positunea muntoasa a acestui Comitat, cere unu tempu dela 2—4 dile si mai bine pentru a face o caletoria pana la Deva si inderetru.

Apoi mai luandu in consideratiune toate acele greutati si impededecaminte neinvigibile, cari sunt specificate in subscernerea representantiei acestui comitat din 10 decembrie 1873, adresata ministeriului de interne;

Considerandu in fine, că in casulu de intrunire a comitatului Zarandu cu cõttulu Hunidorei, administratiunea teritoriului Zarandu lui, in urm a greutatilor neinvigibile mai susu aretate, devine impossible; ceea-ce atatu statului, cîtu si locuitorilor din Zarandu va causá o dauna nereparabile, ba ce e mai multu, prin acestu actu intréga populatiunea din Zarandu s'ar ruiná totalu, atatu materialminte, cîtu si spiritualminte.

Prin urmare representantia acestui comitat nu numai nu afla consultu a se impreună cu comitatul Hunidorei, ci din contra basata pe motivele acum insirate, o astfelu de impreunare o tiene de impossibile si in interesulu locuitorilor acestui comitat la asiá ceva cu atatu mai putieni si-pote dă invoieira sa, pentru că intrunindu-se Zarandu cu Hunidore, locuitorii contribuabili din cõttulu Zarandu, totusi nu vor fi scutiti de sub repartitiunea, si propriamente refuirea percentelor respective, de unde urmedia, că ei prin acésta impreunare absolutamente n'ar castigá nici o usiorintia, ci dupa cele mai susu memorate, li s'ar causá o nespusa dauna materiala, éra in respectulu spiritual si culturalu s'ar ruiná totalu. Representantia acestui cõttu basata pe esperintia de pana acum, si luandu in consideratiune caracterulu si moravurile locuitorilor de aici, este deplinu convinsa, că acestu comitat, pe langa o energie, zolu si diligentia a corpului seu de oficiali, si pe langa o economia buna, introducandu-se sistemul caselor domestice, din 20% a contributiunii calculata cu 115 144 fl. 98 cr., conformu prelimariului acclusu sub A, se va poté sustiné, fora ca administratiunea sè sufere celu mai micu scadiementu. Acésta o va poté face cu atatu mai vertosu, deoarece pe teritoriulu acestui Comitat nu sunt drumuri de statu, éra cele de tiéra se sustinu cu lucrul publicu, prin urmare pentru aceste nu se recere nici unu felu de spese; asemene nu se receru spese pentru sustinerea spitalului de comitat, dupa ce acesta are fondulu sau separatu, si asiá intregi acele 20% se potu intrebuinta numai pentru administratiune.

Mai departe, déca vom luá in consideratiune reformele de contributiune, ce se inteniténâ din partea guvernului, nu incapa nici cea mai mica indoéla, că prin acésta — crescendu insasi contributiunea directa a acestui comitat, vor crescere chiar si cele 20%

In urma dupa ce, conformu punctului 4 din intimatulu ministeriului reg. ung. de interne, anghiuile evidenti si teritoriole isolate sunt a se aplana prin arondare, — relativ la acésta cîteva comune din comitatulu Hunidore taia in Cottulu Zarandu si formédia unu anghiu evidentu; aceste comune in intielesulu ordinatiunii ministeriali ar fi a se anessa Zarandului din oficiu, prin care anessare ar cresce darea directa si cu acésta si cele 20%.

Considerandu in se positiunea geografica si limitele naturali ale comitatului Zarandu si a le comitatelor vecine Hunidore, Alba inferioara, Biharu si Aradulu, precum cu privire la estinsele teritorie a le acum numitelor comitate vecine ar fi mai cu scopu atatu din punctu de vedere alu prometei si bunei administratiuni, cîtu si chiar din respectulu usiorârii contribuabililor, ca acestu comitat sè se marésca si propriamente arondie in modulu si pe bas'a motivelor desvoltate in subscernerea nostra, adresata ministeriului de interne la 10 decembrie 1873, nr. 2373.

Dar chiar si atunci, déca ceste casuri mai in urma memorate n'ar obveni de locu, comitatul Zarandu, dupa cum s'a aretatu mai susu, totusi este in stare a se sustiné cu teritoriulu seu actuale prin 20% din contributiunea sa actuale. Dreptu acea se decide facerea unei subscerneri catra inaltulu ministeriului de interne, care — pe langa o detaiala lamurire a acestoru imprunjurari, sè fie rogatu ca se binevolesca comitatulu Zarandu s'au luat in intielesulu acum citatei subscerneri, dta 10 decembrie 1873, nr. 2373, ca juredictiune de sino statatoria, cu resedinti'a in Baia de Crisiu, s'au in cîtu in acésta privinta ar obveni ore-cari impededecaminte, a-lu lasa si mai departe intactu, ca unulu ce este in stare a se sustiné din 20% a-le contributiunii sale de statu.

Planu de preliminarii,

alegatu la acestu conclusu:

1. Leafa anuala a Vice comitelui 2000 fl; a protonotariului 1300; a unui vice-notariu 700; a tutorelii publicu 800; a aloru 2 asessori orf. à 800 fl. 1600; a fiscalului de comitat 600; a perceptorelii 800; a ratiocinistului 700; a protomedicului 800; a ingineriului 800; a archivariului 600; a espeditorelii si protocolistului 500; a aloru 3 cancelisti de comitat 1200; a unui veterinaru 300; a unui comisariu de persecutori 600; a aloru 2 pretori 1800; *) a aloru 2 adjuncti de pretori 1000; a aloru 2 submedici 1000; a aloru 8 persecutori si provisiunea de cai 2400; a aloru 2 servitori de cancelaria si 1 adjunctu 420; imbracaminta servitorilor 550; pentru sustinerea armaturei servitorilor 100; pentru a mobilelor de cancelaria 75; incalditulu cancelarieelor 200; luminarea cancelarieelor 150; lucru de compactoru 30; peatru tiparituri 200; pentru rechisite de cancelaria 900; diurne 200; pentru sustinerea edificiului 200; medicamentele servitorilor 25; curatitulu casei comitatului 60; Spese neprevideute 100 fl. v. a. Summa totale: 22.710 fl. v. a. —

*) In cõttulu Zarandu sunt duoi judi cercuali vor fi deci de ajunsu duoi pretori. — Ref.

Conchiamare.

Membrii comitetului centrale a Reuniunii politice nationale a Romanilor din comitatulu Aradu se conchiam a la siedintia ordinaria a comitetului centrale, care se va tiené in diu'a premergatoria congregatiunii comitatense, 30 septembrie st. n. a. c. dupa amédia la 4 ore, in localitatea indatenata.

Aradu, 18 septembrie n. 1874.
Demetriu Bonciu mp.
presedinte.

Publicatiuni tacibili.

Concuse:

Pentru vacanta statu invotiatoréca la scol'a confesionala gr. orient. romana din comun'a Obadu, comitatulu Temisiu, protopresbiteratulu Ciacova se scrie concursu. — Emolumentele suntu: 300 fl. v. a. bani gata; 4 orgii de lemn si 4 de paia; cartiru liberu, 4 jugere de pamant aratoriu si 1/2 jugeru estravilanu.

Doritorii de a ocupá acésta statu suntu avisati a-si tramite recursurile — instruite in sensulu statutului org. bis. si adresate comitetului parochiale — Dlu administratore protopopescu *Alessandru Popoviciu*, in Fizesiu, post'a ultima Königsgnad, pana in 25 septembrie a. c.

Obadu, in 1 septembrie 1874.

1—3 Comitetulu parochiale

Pentru ocuparea postului de capolanu in parochia protopresbiteresa din Ritisor, protopresbiteratulu Versietiulu, Comitatulu Temesianu, prin acésta se scrie concursu cu terminulu pana in 29 septembrie candu va fi si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu: a treia parte din sessiunea parochiale, si birulu si stol'a dela 140 case de diumetate.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si tramite recursele — instruite cu toate documentele in sensulu statutului organicu si adresate Comitetului parochiale — la Domnulu protopresbiter *Ioanu Popoviciu* in Mercina, post'a ultima Varadla, avendu totdeodata in susu șretatulu terminu a se areta in biserica pentru cantare, oratorie si servitul bisericescu

dupa acari insusiri se vor preferi candidati. Ritisor, 4.9. 1874. In contielegere cu comitetulu parochiale:

Ioanu Popoviciu mp.
protopresbiteru.

1—3

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scol'a confesionala gr. or. romana din comun'a Foeniu comit. Torontalu, protopop. Ciacovei — se scrie concursu. — Emolumintele suntu: 200 fl. v. a. bani vat'a; 55 meti grău; 4 orgii de lemn si 8 de paia, din cari are a se incaldui si scol'a; 2 jugere de pamant aratoriu, cartiru liberu cu gradina de legumi si 20 cr. dela fie care immormentare. — Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si tramite recursurile — instruite in sensulu statutului org. bis. si adresate comitetului parochiale — Dlu adm. protop *Alessandru Popoviciu*, in Fizesiu, post'a ultima Königsgnad, pana in 26 septembrie 1874.

Foeniu, in 30 august 1874. — Comitetulu parochiale. In contielegere cu D. adm. protopopescu.

1—3

Starea fondurilor,

comune dieceselor Aradu si Caransebeiu, amministrate prin Epitropia provisoria din Aradu, la 19/31. august 1874.

I. Fondulu bisericescu nealienabile:

a) bani gat'a in cass'a Epitropiei	fl. 15972.39
, elocati spre fructificare la casse de pestrare	" 152176.04 1/2
b) papire de valore, in obligatiuni rurali	" 26250.—
c) obligatiuni private dela 97 debitori	" 181276.48
d) mobilie si rechisite	" 438.49
Laolalta	" 376118.40 1/2

Din sum'a acésta detragendu, ca passivu a acestui fondu: cautiunea retinuta dela 5 debitori in bani gat'a fl. 75; — mai departe sumele interimalmente retinute din 4 imprumuturi fl. 1542; — laolalta

" 1617.—

Remane " 374496.40 1/2

II. Fondulu scolastecu generale:

(Consta din fond. scolare cu „Aucta” scolare laolalta, fondul pentru edificiu, fond. de pensiune, fond. de stipendie, „Balla” si fond. con-victuale aradanu.)

a) bani gat'a in cass'a Epitropiei	60.51
, elocati spre fructificare la casse de pastrare	" 8463.50
b) papire de valore, in obligatiuni de statu	" 14800.—
c) obligatiuni private dela 118 debitori	" 58027.10
d) restanti'a Auctei scolare pana la 1. iuliu 1872, dela 353 comune	" 35590.82
Laolalta	" 116941.93

III. Fondulu seminariale „Rajacsics”:

a) bani elocati spre fructificare	" 130.14 1/2
b) obligatiuni private dela 8 debitori	" 2000.—

Laolalta " 2130.14 1/2

R es um atu :

I. Fondulu bisericescu nealienabile	" 374496.40 1/2
II. Fondulu scolastecu generale	" 116941.93
III. Fondulu seminariale „Rajacsics”	" 2130.14 1/2

Laolalta " 493568.48

Afara de acésta, fondulu scolare generalu mai are active nestatoribili in cifre secure — in restanti'a Auctei scolare dela 1. iuliu 1872 pana astazi; in competitint'a Auctei inca neimpartite definitivante intre romani si serbi, in anticipatiuni pentru procese, in restanti'a tasului alu treilea preparandiale; in fine fondulu acesta si celu bisericescu mai are parte activa in interesele restanti neincurve dela diferiti debitori.

Circulatiunea cassei in lun'a Augustu 1874 a fostu urmatori'a:

Perceptiune:

Restulu banilor gat'a dela 31. iuliu 1874	fl. 841.20
Bani elocati la cassa de pastrare	" 5000.—
Interesele fondului bisericescu	" 6299.33
Provisiunea fondului bisericescu	" 39.98
Interesele fondului scolare	" 31.50
Diverse	" 25.—
Obligatiuniile fondului bisericescu	" 60000.—
Fondulu scolare	" 18.24
	" 72265.25

E ro gatiune:

Arend'a localitatii	" 62.50

<tbl_r cells="2" ix="5" maxcspan="1" maxrspan="1"